

סיכום פגישת צוות השיבה של הוראה קשובה במכון מופ"ת, 1.11.20

בפגישה השתתפו: פרופ' ירון שור, ראש המכון להוראה קשובה מכללת דוד ילין, פרופ' יוסי נוסבוים, מכללה ירושלים, ד"ר אדיב גל, סמינר הקיבוצים, ד"ר דפנה גן, ראש התואר השני ללימודי הסביבה, סמינר הקיבוצים, ד"ר אלדד שידלובסקי, אוניברסיטת בר אילן, המכון להוראה קשובה מכללת דוד ילין, מילי מקוב, בית ספר תל"י "אלונה", ד"ר אורנית ספקטור, מנהלת דע-גן, אוניברסיטת בר אילן, ד"ר טלי שכטר, סגנית מנהלת דע-גן, אוניברסיטת בר אילן, יוסי פניני, המכון להוראה קשובה מכללת דוד ילין, ד"ר תמי יחיאלי, מכללה ירושלים, ד"ר ענת רויטר, ראש המסלול היסודי, מכללת דוד ילין, ד"ר אירית כהן, האוניברסיטה העברית, אפרת נבו, המכון להוראה קשובה מכללת דוד ילין, מכללה ירושלים, שירז בר שביט, המכון להוראה קשובה מכללת דוד ילין, דלית ורשבסקי, המכון להוראה קשובה מכללת דוד ילין.

ירון: מטרת צוות השיבה ללמוד עוד על יישום הוראה קשובה. ההקשבה ללומדים, הבנה של עולמם, הבנה מה קשה להם, מה צריך לתווך להם והיכן יש לצמצם את מקומו של המורה. הוראה קשובה מאפשרת תקשורת יוצאת דופן. גם בעידן הנוכחי המדגיש את השימוש בטכנולוגיה, אנחנו רוצים להגיע ללומדים ולהסתכל להם בעיניים, לראות אותם ולדבר איתם. לתקשורת טובה בכיתה יש פנים רבות, אותן ברצוננו לברר. ברצוננו לצאת בתום שמונת המפגשים עם הבנה טובה יותר על הוראה קשובה ואופן יישומה.

החלטנו על שני תוצרים אותם ברצוננו לממש: יום עיון בשנה הבאה, ספר מאמרים באנגלית שבאמצעותו נשמיע את קולנו.

את צוות השיבה יובילו השנה פרופ' ירון שור וד"ר אדיב גל. דלית ורשבסקי תרכז את הצוות.

בהנחייתו של אדיב גל, ערכו משתתפי הפגישה הכרות באמצעות הצגת ספר שמבטא את המשנה החינוכית שלהם. להלן רשימת הספרים שהוצגו על ידי המשתתפים:

אדיב: **האפיפיורית יונה** מאת דונה וולפולק קרוס; **דלית: אוהב ת'כלב הזה**, מאת שרון קריץ; **מילי: להקשיב** מאת ויליאם אלאודין מאתיו; **דפנה: מדריך הטורמפיסט לגלקסיה** מאת דאגלס אדמס; **אורנית: האיש שחשב שאשתו היא כובע** מאת אוליבר סאקס; **תמי: האדם מחפש משמעות** מאת ויקטור פרנקל, **השיח הקורבני של המורים בישראל** מאת אריה קיזל; **קורבנותם- אומנותם, משיח קורבני לשיח ריבוני** מאת אלון גן; **אלדד: דיאלוג של אפלטון**; **שיראז: למה אני קופץ** מאת נאוקי היגשידה; **טלי: הילד הקטן תרגם יהודה אטלס**; **אירית: הכיתה החושבת** מאת שרי טישמן, **דיוויד פרקינס, איילין גיי**; **אפרת: טייס קרב/ מכתב לבן ערובה** מאת **אנטואן דה סנט-אקזופרי**; **ירון: הר הצדפות של לאונרדו והדייט של וורמס: מאמרים על אודות הטבע** מאת **סטיבן גיי גולד**.

אפרת שיתפה את המשתתפים **במסע חשיבתי** שערכה עם תלמידותיה בנושא "מגפה". מסע חשיבתי הוא אחד מכלי ההוראה הקשובה. במסע חשיבתי המורה מוביל את התלמידים לפגוש את המושג במרחבי למידה שונים באמצעות אינטראקציות מתווכות שונות, ועל ידי כך מרחיב ומעמיק את הבנת המושג הנלמד.

המסע שערכה אפרת היה מסע היסטורי. מצגת המפרטת את תכני המסע מצורפת. שלבי המסע היו :

1. המשגה ראשונית של המושג "מגפה"
2. מגפה שעשתה היסטוריה
3. איך מנצחים מגיפה 1 (מגפת האבעבועות השחורות)
4. איך מנצחים מגיפה 2 (מגפה נוספת)
5. המשגה נוספת של המושג.

משתתפי הפגישה התבקשו לצייר שני ציורים. האחד- איך מנצחים מגיפה. השני- העולם לאחר המגפה.

הציורים מצורפים במצגת השיתופית.

לאחר מכן חולקו המשתתפים לקבוצות בהן התבקשו להסביר את ציוריהם ולהתייחס לתהליכים חינוכיים העולים מתוך ההתנסות.

הנקודות שעלו במליאה בעקבות ההתנסות היו :

1. משמעות השימוש במונח "מנצחים" ביחס למגיפה, ולא למשל במונחים: "מתמודדים", "שורדים" וכדומה.
2. האם הציור מצמצם או מרחיב את החשיבה וההבנה.
3. השיח שנוצר בתוך הקבוצה הרחיב והפריח את נקודות המבט.
4. הפרדה בין התמודדות אישית להתמודדות לאומית.
5. אנשים שונים מגיבים לציור באופן שונה.
6. הציור הוביל למחשבות חדשות.
7. בתהליך הציור נחשפו נקודות מוצא שונות של הלומדים ו"אני מאמין" אישי שונה.
8. בשיח הקבוצתי הייתה הקשבה לאחר.
9. בשיח הועלו מגוון של פתרונות בתחום התוכן.
10. האם ההתנסות שחוינו מייצגת את מה שקורה בכיתה.
11. הציורים מייצגים גם פן רגשי וחברתי.
12. השיח מאפשר לאמץ אחד מהשני ידע.
13. הציורים מהווים אמצעי לאיסוף נתונים על הקבוצה.
14. הציורים מאפשרים לראות איפה נמצאים התלמידים לפני שחושפים אותם לידע.